

1857

ԲԵՍՄԻՆ՝ Պր. Լյսերին Էդուհ ընդունեալութիւնը:
ԳՐԱԳԽ՝ Դրամոց վիճակը: Դրամու բնուի իլլաւառել Էսայի
Էնդերը: Պր. Գաւրիէն: Լաւաւորընի փակտիւս թիւն: Եւ
ձեռքի լսէր:
ԱՆԳԼԻԱ՝ Հնդկաստանի լսէր: Դրամանաշանին Նոր արու-
ւառը:
ԲՆԴԳԻՄ՝ Նոր պատմանայր:
ԴՌԵՌՍԻԱ՝ Կայսեր Դաւթորդութիւնը: Լոքոր նաւը:
ԶԵՐԻԿԷՆ՝ Հետ Նոր պատմարդ մը:
ՕՈՐԵՆԻԱ՝ Տեփոթիւն: Այլեւ, արեւ:
ՌԵՌԵՐԵՆԻԱ՝ Եւրոպայի Ինքնակառն յարմար
ՆԱԿԷՆ՝ ՂԷՊ ՍԷ:
ՐԷԻԼԵՆԻԱ՝ Եւրոպայի Երկուկի Սարայապալարե-
րուն ասորայարութիւնը: Դ. Հաւաճ:
ՍԷՐԵՆԻԱ՝ Գանդակը խաբարութիւն մը: Զորմանայ
որմասունի մը:

ԱՅՆԵՆՆԵՐ. ԴՆ ԿՅՅԵՐԻԼԵՐԻ:

ՄԱՐԱՔԱՎԱՐԷՍԻՈ երեւելի վաճառականներն ու օնգանաւորներն ամենայ 11ին Պր. Ղըսեթին պատուոյն համար՝ փաստոր կողուէք մ⁴րբն : Աս Գաղղիայի Տուրապուպեան՝ պնդիր ինչպէս յայտնի է Սուէֆէ ըրանդըր բանալու ընկերութեան գլուխն է, հիմայ Կասանդիտուպիս կերթայ վեհափառ սուլթանէն իջն գործքն սկսելու հրապարտակն ընդունելու : Կողուէքին ներկայ էին նաեւ ելեււթից եւ վաճառականութեան պաշտօնեաներն ուրնք գերմանիքէն ու գաղղիերէն ընդաւալանալան խօսակցութիւններ րդին եւ Պր. Ղըսեթին ձեռնորդած գործքին Եւրոպայի վաճառականութեան ընելու օգուտը ծանուցին : Միտնգամայն ան վեհապետներուն՝ որոնք առ գործքին ձեռնառու կըլլան, շատ բարեմագլուխներն րդին :

Վերսի մը շարժմէ վեր իւրապայի մէջ տե-
րած դրամական ներդրումներն Գաղղիական հա-
ժապտութեան բոլոր միտադրութիւնը գրաւած է
եւ անոր առջեւն առնելու միջոց մը կը փնտառուի-
Առ այժմ՝ գրումսեղանն իր ընդունած փոխանա-
կագրոց համար առած շահք Տի Զի եւ 10ի բար-
ձրագոյց:

— Վարդիլէն կը գրեն: Ըս օրերս Գանուբեանն
իշխանութեաց խնդիրը նոր ապագայի մը մէջ
մտաւ: Գանդիի մէջ հաստիւն կայսեր գահե-
րիցայ թիւամբ դեսպանութան ժողովք մ'ըկաւ. որուն
ներկոյ գանուկեալ նաեւ Քերսիթիի կամը (1 թն-
սոն կնկոյ գաղպիսիւն դեսպանը) եւ հաստու-

տաւ թեւամբ կ'ըստի իմէ կայսրն անոր մէջ անգլ-
ղեակամն - աւարտիտիան տաւ շաղկապ թիւնն ընդ ու-
նէլյաւ միտն քանի մը պայմանիւն զնէլով, որմնց
որչաւի որ կ'երեւայ միւս տէրութիւնք ընդդի-
մութիւն պիտ'որ չընեն:

— Պր. Դուլինսկին Բազմր. Ռեզիտ փաշային
գեղ՝ բանած ընկալցքն փնչուէս Գորիզէն եկած
չորերը կը հաստատեն, նաեւ կայսեր կողմանէ հա-
ճութիւն դառաւ. առ պատճառաւ կը կարծուի թէ
առ երկու պաշտօնէից զժառութիւնն երկայն ժա-
մանակ պիտ'օր շարունակէ:

— Ղազը չի սեփանում կտտամբարու թիվն իր նաւա-
տորսնդին մէջ - մեծ փոփոխութիւն մ'ընելու, վրայ
անդադար խորհուրդ կ'ընէ: Բլլադու դիտար
փոփոխութիւնն է ամէն գործածական որոտերտու-
մի նաւերը շոգենտուի գարծընել, միանգամայն
շատ նոր շոգենտաներ ալ շինել տալ է, որոնց եր-
թալու ծախքը 250) միլիոն ֆրանգ կը համարուի:
Կոյսեր մասնաւոր հրամանաւք պաշտանէից խոր-
հուրդն տար փրայ իր կարծիքը ոխտ'որ տայ:

...⁴ Երբմիտե՛ն (Պարոզդդի սահմանին մօտ) կը
զրեն։ Եւ որեքս մեր՛ մնա՜նքլը պարճեալ պատե-
րազմոհան շարժում՝ մը պատահեցաւ, մեր հրա-
մանատարը լուր առաւ որ քանի մը Գապիկ ցե-
ղեր իրենց վրանները վերցուցած ծառայ Երած
են Պարոզդդի երկիրն անցնելու, անմիտպէս ի-
րենց վրայ ձիաւոր եւ հետեւակ զօրք խրկուցան
որ զանոնք արգելաւ։ Սակայն քանի մը պզտիկ
խախնիք ետքը՝ Գապիկներն իրենց ուղածն ա-
նապոյեւ պլուխ հանկցին, նախ նշմոտքի Հրեանդին
ալեկ կողոպտելէն ետեւ, վրան զի իրենց գլխաւ
որին Երաշխաւորութեամբն անոնց մէ ամեն տե-
րակ վաճառք գնեցին՝ ստակը քանի մ'որ ետքը
վճարելու պոյմունաւ, եւ զանոնք հետեւինն ա-
ռին գազին։

ԼՈՐԻՈՆ, 11 Նշխարքի: Հնդկաստանէն եկած պաշտօնական լորերն հետեւեալ անկեղեմիքնեն ըս կը բովանդակին: Անգղիացիք Տեղեկին կատարեալ տիրեցին, իրենց կորուստը Ս1 պաշտօնական է. 1178 հասարակ զինուոր է: Նիքիւլլն զօրու պետն յորձակինն ժամանակ վիրաւորեցաւ եւ նոյն վէրքէն մեծաւ: Տեղեկի թողաւորն իր կնուոր հետ անձնատուր եղաւ եւ իրեն թողութիւն

սրբուհեցու, իր երկու որդիքն հաացանով ոսպնեւեցան: Հաւորոք գորադեալ զՌ.գնով քաղաքը պաշարմանն ազատեց, պատերազմին ժամանակ Ղալլ գորադեալ զարնուեցաւ եւ մեռաւ: Իրմէ զաւ 450 ուլ հասարակ զինուոր ու պաշտօնեակոյ: Դոստիքի մնաւ պղծիկ ապստամբութիւն մը սպառնալէ դաւ:

— Հարցադ զօրապետին Պիժուրի գէմ բնակարանաց վրայ Հնդկաստանէն եկած խաղժ մը հետեւեալ անդիկուծիւնները կու տայ: “Մեր գունդը Չանդեսին մէջ կողմը դարձած ժամանակը նաեւ Սահիպ իր բանակը Պիժուրի մէջ հաստատած էր, Հարցադ ապեւոյժ թշնամին նոյն տեղին դուրս հանել՝ Օգոստոսի 16ին իր պղտիկ գնդովը ճամբայ ելաւ: Պիժուր՝ շաքարի եւ որդեգիրտերով ու պարանկներով պատած է. նաեւ ճախճախուտ գետ մ’ալ անոր քովէն խնային: Մեր զորքը թնդանովիւնէն տրձակելով՝ թշնամւոյն բռնած դիրքերուն վրայ քալեց, հնդկներն եւ մէջ հրոցայն կտրձակէին, որն որ մեղիւ շատ դարմանք կը պատճառէր, բոլոյց երբ որ այնչափ յատաժ դացին որ թշնամւոյն հրոցանի գրեւ դանկները կրնային իրենց հասնիլ, յանկապժ կու պարի անձրիւ: Մը սկսաւ իրենց վրայ տեղալ, ու իւրով մեծ վնաս կրեցին եւ շաքարի արտերուն մէջ քաշուելու ստիպուեցան, ուսկից ապստամբաց պատմէին քովի կողմի հասան եւ այնպէս կարող եղան դանդը ինչաւել ու պատնէշին տիրել: Ասոր վրայ Հնդկները քաղքէն ելլելու ստիպուեցան, բայց Անդիպայիք կարող լեզան դիրներ հայածել, որովհետեւ ձիաորի դօրը չունէին եւ միանգամայն հետեւանները ստոտիկ արեւի մէջ ճիւղ ժամու ճոժիւղ քալելով յոգնած էին: Քառասուն որ է որ Հարցադ իր գնդովը Ալլահապատէն ելած է. եւ այլաւոր ասանեւան մէջ վրայի վրայ Ա օրը մէկըն պատկառով՝ մը պառահէյաւ: Իր գոյքն 71 թնդանով աւար առին եւ իրենցմէ 4ին մէկը խառնուրդեկու ժամանակ մեռաւ. կամ վիրաւ որեցաւ:

— Սերգիս Ժամանակեկոս դարձեալ քանի մի
տեղ բախումս սպասամքներ թնդանթնեկոս
քեռան հապուկելով՝ շարունար սպաննուեցան. ու
րոնց մէջ նաեւ, Էւսեբիւ շահ անուամբ Ռաճա
(Թաղասոր) մ'եւ իր օրդին:

— 1 ընտանի դրամասեղանն վերջի ժամանակ
ներք էր քաղաքին ամեն կողմը տիրած գրամակում

Իրայեղիմին ու պաշտանին թողուցին, ու դարձ
տեղին դռնէն մէկ ծանօթ փողոց մը մտան: Ետեւ
դու հւոյն՝ պրաիկ իշխանուհւոյն հետ այսպէս ա...
սանձին ժռռ. գոյժ՝ անանդնէրուն գտրմանը չէր
պատճառեր, վասն զի իրեն պատէս քաղքին փո...
ղոցնէրուն մէջ պարտելն ու սպարտայ խրճիթ...
նէրն երթալը շատ անգամ տեսած էին: Վեր...
ջադէս մէկ ցած խղճիթի մը մէջ ազքառոն խցիկ
մը մտան: Կրան քով մեծ յայդու խեղճի իրենց
ընդունելութիւնն ըսաւ աղջիկ մը՝ որուն սղղմելի
հապուստը, դռնտու պայտըր ու լացքէն կարմու...
ցած աչուքները կարտուրթեալն ու վշտաց մէջ
բլլալը կը յայտնէին: Իր ցաւալի վշտոյ պիտուր
պատճառը, ծերունի ու հիւանդ հօրը իշխառ
փնձակն էր: Ինչ խեղճ տեսարան: Էոն ողորմելի
անկողնի մը վրայ հիւծած ծերունի մը խեղճ աղ...
կան հայրը, երկացն տեսնէ ի վեր մեծ ցաւոց
չբաւորութեամբ ու վշտաց մէջ հիւանդ պտուհած
էր: Իր ամուսինը քանի մը ասորի յառաջ լուա...
դպն կենաց փոխուած էր, իսկ իր վնջ տղոցմ
մինակ առ աղջիկը մնացած էր, որն որ իրեն միակ
նեցուն էր: Բայց հային ու աղջիկը շատոնց աղ...
քատութեան վերջին ծաղը հասած կ'ըլլային թէ
որ մարդասէր թափուէին մինչեւ հիմակ իրենց
ծածուկ բարեբարը չըլլար:

Հիւժած ծերունին ամուսական անկիկեր տեսաւ նա կ'ուզէր անկողնոյն վրայ ելել նստիլ, բայց զօրութիւնը կը պակսէր: Իր նիհարածած աւ պալ ձեռքերը երկնցուց բարով եկեղեցի նշան ընելու համար: Բնիսնը բացաւ, ու շուրջած շրթերը ներք շարժեց եւ կ'ուզէր խօսիլ, բայց լեզուն բռնուեցաւ: Ճնար: Գլուսով յայտնել չկրցածը իր ուշադնիքուն յառակ արջաւորը կը յայտնէին:

Թափուհին եւ երեսասարդ իշխանուհին ոտու թիկ պլլայլած անկողնոյն քով ապշեցան մնացին, իրենց աչքերներէն ալ տեսաւ օրացանք գալ: Թափուհին զմեկիտակ հանգաւտեցաւ ու միմեկարեց հնդ ու մարգարէր Լոյսնով մը որն որ շատ քիչ չերան յատուկ է:

«Դ՛ու սիրելի Քրիշիչ, առ կտոր մի բանը, դո՛ւ
որ հիմա կրնամ» քեզի առաջ, կանչեց հեծկրու-
լով աղջիկը ու սրտին պոչպոչ փեռնեց եւ արցուն-
քէն ձայնը մարեցաւ։ Իւր առ միջոցիս մէջ հիւան-
դին գերմոտիկին զույգ զանձանակը պարտիզ միջնեւ
մերձէն զանկեր։ Կո աղջկանն ի սիրոյ բրած դար-
գեւին մոպ, թագուհին ու իր կողմանե քիւ մը
բան աւելցուց, եւ պարզեւ երկուսն ալ շնորհու-
կայ կողմ բնակիչները պաշտօնաւ իրենց ապրառին
խցիան մէջ թողուցին դայիկն։

«Ո՛հ, ինչ քաղցր է եղբոր տասնամյակին ճրելը
կիչը ազգասերներն անձին պիտի սիրենք, դուք
աղջիկը ճամփան դադած ասեն, եւ հօրձեռն թէ
իր բոցոքը եւս սրտին մէջ բոլոր աշխարհը կ'ա-
ղէր ամիսպիւր».

“Այդէ որ առ երկնաւոր դգացումը պահէս, սիրելի տղիկս, կրկնեց մայրն ուրախութեամբ եւ, պիտցած սրտով, եւ պօրովով ու մեծ տէրն-կալութեամբ աղբիկը դրկէց պապա: Անկից ետ-քը ալ ուրիշ օնգամ՝ չէ լիճ մինակ հիւսնայ ծե-րին իրծիմբը հապա նուեւ ուրիշ աղքատներուն ու հիւսնայ տղ պցնելութեան կ'ելլէին, եւ այս-պէս շատերան կարասութեան ատեն մոկիմարիչ ու պաշտպանիս հիւստի մին էին:

(Ը) Ի մի, հումնձրի ժամանակ էր, Գեղարուստ
ու Լեզիսարեի մատուանց համուխ իրենց դարձե-
լու սենեակը նստան աղքատուց շապիկ շիներու
համար քոթ մանեկու, որովհետեւ նզնի ժամանակ-
ները լիագուհի մ'ուղ պապիտի հանաքի ուղեա-
ւում թիւններէ չէր ամբար: Իրենց խօսակցու-
թեան նիւթը սրիչ անգամներուն ոչէս աշխատ-
ներն էին:

«Մէ, քիւղեւ կը ջուխ» աղբաւնի բուն զրոյ, բայց բարեկեցաւ Եղիսարեւթիւ, իւղճեկը ստաւիկ կ'աշխատին, և պիտեւոյ ալ կ'արտաւթիւն ա ճարտարութիւն կը կրնն. ուր որ այնչափ հարստութիւն իրենք զիրենք գաւազնիւթեան ա կեր ա խաւի կու տան: Ինչու. Սասունը երկրիս հար-
